

Bildande av naturreservatet Brändberget i Malung-Sälens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Brändberget
Kommun	Malung-Sälens och Mora
Län	Dalarna
NVR id	2051438
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger ca 10 km öst om Limesforsen.
Huvudsaklig karaktär	Mosaik av fattigmyrar mellan skarpt avsatta höjdryggar samt bördiga dalgångar och sluttningar med granskog.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Malung-Sälens kommun: Rissätra 12:3, Rissätra 25:4 (Naturvårdsverket), Rissätra 32:1, Rissätra 15:11, Rissätra 16:30, Rissätra 17:1, Malung 2:5, Grönland 45:5 (Naturvårdsverket), Grönland 17:17. Mora kommun: Norra Venjans Besparingsskog S:1
Rättigheter	-
Areal	Total areal: 232,6 ha Landareal: 232,3 ha Produktiv skogsmark: 203,5 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

I området finns skyddsvärda arter såsom t.ex. de starkt hotade lavarna långt broktagel (*Bryoria tenuis*) och broktagel (*Bryoria bicolor*).

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas,
 - röjning av enstaka grenar och sly för att kunna se rågångsmarkeringar är tillåtet,
 - efter medgivande från Länsstyrelsens förvaltning är det tillåtet att flytta på träd som fallit över befintlig stig, som framgår av föreskriftskartan (bilaga 2), samt ta ner sly och grenar som hindrar framkomligheten på denna.
Träden ska lämnas liggande i reservatet.
3. gödsla, återföra aska i gödningssyfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - vid jaktpass får enklare konstruktion av naturmaterial uppföras.
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur, eller andra organismer,

6. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin är tillåtet. Transportvägar ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
 - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,
 - framföra snöskoter på de i föreskriftskartan (bilaga 2) markerade skoterlederna då marken är snötäckt,
7. bedriva fångst med fälla, med följande undantag:
 - fångst av mink med fälla,
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - saltsten får sättas upp på mark som inte är våtmark,
 - den urtagna räntan från älg, rådjur och andra jaktbara arter får lämnas,
 - småfåglar får utfodras,
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet,

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. sprida kalk.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder, anordningar och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - mindre, löst liggande grenar och kvistar får insamlas i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - skoter får framföras på i föreskriftsskartan (bilaga 2) markerade skoterleder då marken är snötäckt

Slutligen är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av de vägar som syns på föreskriftskartan (bilaga 2). Med normalt underhåll avses sådana åtgärder som syftar till att upprätthålla anläggningarna i dagens utformning, utbredning och funktion.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken”. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift A9 förbjuds korttidsjakt. Med korttidsjakt avses dagkort och andra avtal kortare än 10 månader. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – dvs. de ska bedriva jakt tillsammans.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Natur- och friluftsvärden

Brändbergets naturreservat är beläget mitt mellan samhällena Lima och Öje precis på gränsen mellan Malung-Sälens kommun och Mora kommun. Området är en del av ett storslaget vildmarksområde med en mosaik av fattigmyrar mellan skarpt avsatta höjdryggar och bördiga dalgångar och sluttningar. Vissa delar har påverkats av sentida avverkningar, men stora delar med naturskog återstår. Liknande sluttningsgranskogar som utmärker det närliggande Beriskölbergets naturreservat, som i delar är mer eller mindre urskogsartade, finns även i Brändbergets naturreservat. Den lättvittrade och näringsrika bergarten diabas, som utgör en stor del av berggrunden i området, i

kombination med det rörliga markvattnet i sluttningarna gör att boniteten blir hög och vegetationen ofta örtrik.

Skogarna utgörs till större delen av olikåldrig naturskog där träden ofta har en ålder av flera hundra år. Flera rödlistade arter samt signalarter är påträffade i området. Här finns t.ex. den starkt hotade laven långt broktagel, som bara påträffats på ett 50-tal platser i Sverige varav majoriteten av förekomsterna finns i Dalarna.

Trots att området ligger ganska avlägset från närmaste samhälle så är möjligheterna för friluftsliv i området goda. Området nås lättast från vägarna söder och öst om reservatet, men man får räkna med att gå några kilometer då vägarna oftast är bommade. En stig löper genom reservatet mellan vägen i söder och vägen i öst. Även en skoterled korsar reservatet.

Planeringsbakgrund

Delar av skogarna inom Brändbergets naturreservat, sammanlagt 30 ha, är klassade som nyckelbiotoper. Ytterligare 6 ha är klassade som Naturvärden av Skogsstyrelsen.

Området ingår i kommuntäckande översiktsplan för Malung-Sälen (juni 2008, kompl feb 2009) och för Mora (juni 2006). De östra delarna av området berörs även av en Vindbruksplan (Laga kraft 2013-03-11) som är ett tematiskt tillägg till den kommuntäckande översiktsplanen för Mora.

I både översiktsplanen för Malung-Sälens kommun och för Mora kommun ligger Brändbergets naturreservat inom delområden som av Länsstyrelsen har pekats ut för etablering av vindkraft eftersom det har goda vindförhållanden. Kommunen har därför avgränsat områdena som lämpliga för vindkraft. Rekommendationerna till delområdena är att etablering av bostäder eller andra anläggningar som kan innebära hinder för etablering av vindkraft ej bör tillåtas. I Vindbruksplanen för Mora står att områden som är definierade som naturreservat eller område för naturreservatsbildning inte anses lämpliga för etablering av vindkraft.

Vindkraftverk finns idag redan uppförda strax utanför Beriskölbergets naturreservat, som ligger norr om Brändbergets naturreservat. Dessa togs i bruk 2011. I Miljöprövningsdelegationens beslut (551-9491-07) om "Tillstånd enligt 9 kap Miljöbalken till vindkraftverk på Kyrkberget, Mora kommun" anges i bedömningen att ett område i anslutning till de planerade vindkraftverken nyligen godkänts till naturreservat av Naturvårdsverket (Beriskölbergets naturreservat). På grund av de höga naturvärdena, bland annat förekomsten av den hotade arten långt broktagel, är rekommendationen att detta område undantas från etablering av vindkraft.

Brändbergets naturreservat berörs inte av någon detaljplan.

Brändberget ligger inom en så kallad värdeatrakt för gran, Lybergets värdeatrakt, som i strategin för formellt skydd av skog i Dalarnas län (Rapport 2006:02) blivit bedömt ha högre täthet av värdekärnor för djur- och växtliv.

Ärendets handläggning

Det har sedan lång tid tillbaka varit känt att området vid Brändberget har så stora naturvärden att det vore lämpligt att bevara dessa genom ett långsiktigt skydd. Området

inventerades i urskogsinventeringen 2003 och det har funnits med på Länsstyrelsens lista över prioriterade objekt för skydd sedan 2005. 2004 och 2005 inkom avverkningsanmälningar i området som gjorde att man var tvungen att ta ställning till om området skulle skyddas. Från början avgränsades ett större område där även de närliggande områdena Beriskölberget och Åvdalsberget ingick. Området var svåravgränsat och efter att ha granskats ytterligare blev resultatet till slut att två delområden föreslogs till naturreservat, Beriskölberget och Brändberget. 2006 genomfördes en naturinventering av Beriskölberget och Brändberget inför planerad vindkraftspark.

2010 tillstyrkte Naturvårdsverket reservatsbildning för området. 2011 godkändes även en utökning av reservatet österut och 2017 gjordes en mindre utökning norrut.

Ett informationsmöte om det planerade naturreservatet hölls med markägarna 2011. Företaget NA Stefansson AB kom att engageras för att utföra ekonomisk värdering av marken i reservatet och Markbyrån Lidköping AB fick uppdraget att genomföra förhandlingar med reservatets markägare om ersättning. Efter slutförda förhandlingar kvarstår större delen av reservatets yta, ca 87 %, i privat ägo (intrångsersättning), tre fastigheter är sålda till staten.

Förslag till beslut och skötselplan skickades till sakägare, myndigheter och intresseorganisationer i april 2019.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, Skogsstyrelsen har inget att erinra och Sveriges geologiska undersökning avstod från att lämna yttrande. Malung-Sälens kommun har inget att erinra mot beslutet men framför önskemål om att skötselplanen ses över med avseende på det rörliga friluftslivet och att Länsstyrelsen överväger att upprätta vandringsleder eller liknande i reservatet.

Av sakägare och intressenter har Malungs Östra Viltvårdsområdesförening och BillerudKorsnäs AB framfört synpunkter om att den föreskrift som inskränker rätten att upplåta marken till korttidsjakt bör strykas. I viltvårdsområdesföreningens yttrande framförs att denna föreskrift inskränker fastighetsägarens rätt att upplåta jakträtt efter eget tycke samt påverkar möjligheten att bedriva jakt för personer som tidigare jagat i området. BillerudKorsnäs AB anser att jakt är friluftsliv och att förbudet mot korttidsjakt därmed strider mot reservatets syfte att främja friluftslivet.

Kvilselen-Lybergets samfällighetsförening har påtalat vikten av att andelstalen för Mobyarna ga:7 (Brändbergsvägen) räknas om i samband med bildandet av naturreservatet och att detta bekostas av Naturvårdsverket / Länsstyrelsen. De framför vidare nödvändigheten i att även fortsättningsvis ha möjlighet att röja växtlighet inom ett avstånd av två meter från vägområdets kant, i enlighet med Lantmäterimyndighetens anläggningsförrättning från 1999-04-16.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. De högsta värdena finns i bergets bördiga sluttningar med gammal granskog som i delar är mer eller mindre urskogsartad. Områdets storslagenhet samt sluttningarnas dokumenterat höga naturvärden ligger till grund för förslaget till reservat. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara områdets naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

I föreskrifterna förbjuds fällfångst. Utestående fällor minskar upplevelsen av ett "orört" område och kan upplevas negativt av friluftslivet. Undantag medges för minkfällor då fångst av mink är motiverad ur naturvårdssynpunkt och fällfångst är den enda realistiska metoden. Fällor ska alltid märkas med ägarens namn och adress.

Uppsättning av saltsten och utfodring av småfågel tillåts, då dessa åtgärder är begränsade och inte bedöms påverka områdets naturvärden eller upplevelsevärden negativt.

Angående kommunens önskemål om att anlägga vandringsleder i området så har Länsstyrelsens gjort bedömningen att man, utifrån de begränsade medel som i dagsläget finns tillgängliga inom reservatsförvaltningen, i första hand kommer att märka upp och skylta den vandringsled som finns i Beriskölbergets naturreservat, som ligger strax norr om Brändberget. Detta reservat bedöms vara mer lättillgängligt än Brändberget. Det kommer dock att finnas möjlighet för Länsstyrelsen, eller andra aktörer (se undantag till föreskrift A2), att underhålla den befintliga stig som finns inom Brändbergets naturreservat. Om förutsättningarna i framtiden ändras kan Länsstyrelsen se över möjligheterna att utöka anordningarna för friluftslivet inom området.

Länsstyrelsen har beaktat Malungs östra viltvårdsområdesförenings och BillerudKorsnäs AB:s synpunkter angående korttidsjakt och bedömer att definitionen på vad som avses med korttidsjakt kan minskas från ett år till tio månader. På så sätt blir det möjligt för personer med avtal på mellan 10 månader och 1 år att fortsätta jaga i området. I övrigt anser Länsstyrelsen att föreskriften bör finnas kvar för att förhindra dagkort och andra kortare avtal. Förbudet mot korttidsjakt motiverar Länsstyrelsen med att jaktutövarna ska ha en god kunskap om områdets naturvärden, skyddsbehov och vilka föreskrifter som gäller. Jakt är en aktivitet som medför vissa särskilda risker för att naturvärden i området skadas där den utförs, exempelvis genom störningar av andra djurarter än de som jagas. Länsstyrelsen bedömer att dessa risker minimeras när jägare har god lokalkännedom. Resonemanget att jakten ryms inom friluftssyftet för naturreservatet är inte korrekt, då jakt bedrivs med stöd av äganderätten och inte utövas under allemansrätten. Jakt ryms därmed inte inom begreppet friluftsliv som kan beaktas i reservatssammanhang enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Angående röjning av vägkanter längs "Brändbergsvägen" så är Länsstyrelsens bedömning att röjning av växtlighet inom ett avstånd av två meter från vägområdets kant (i enlighet med Lantmäterimyndighetens anläggningsförrättning från 1999-04-16, ärendenummer FWSP98750) räknas som sådant normalt underhåll av vägen som tas upp i avsnittet "Generella undantag från föreskrifter". Vidare har Länsstyrelsen i oktober 2019 givit i uppdrag åt Markbyrån Lidköping AB att förhandla om nya andelstal i den gemensamhetsanläggning (Mobyarna ga:7) som berörs av Brändbergets naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ett permanent skydd av Brändbergets naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt de kommunala översiktsplanerna.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Brändberget från skogsbruk och andra åtgärder ökar exempelvis möjligheterna för området att producera livsmedel som bär, svamp och vilt; att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Brändberget ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog ska lämnas orörda.

Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Fångst med fälla samt fällors utformning regleras i jaktförordningen (1987:905) samt i Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18).

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även enhetschef för Rättsenheten Daniel Eriksson, planhandläggare Frida Ryhag, arkeolog Erika Räf, miljöhandläggare Håkan Danielsson, chef för Enheten för naturskydd Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Sarah Norling, den sistnämnda föredragande.

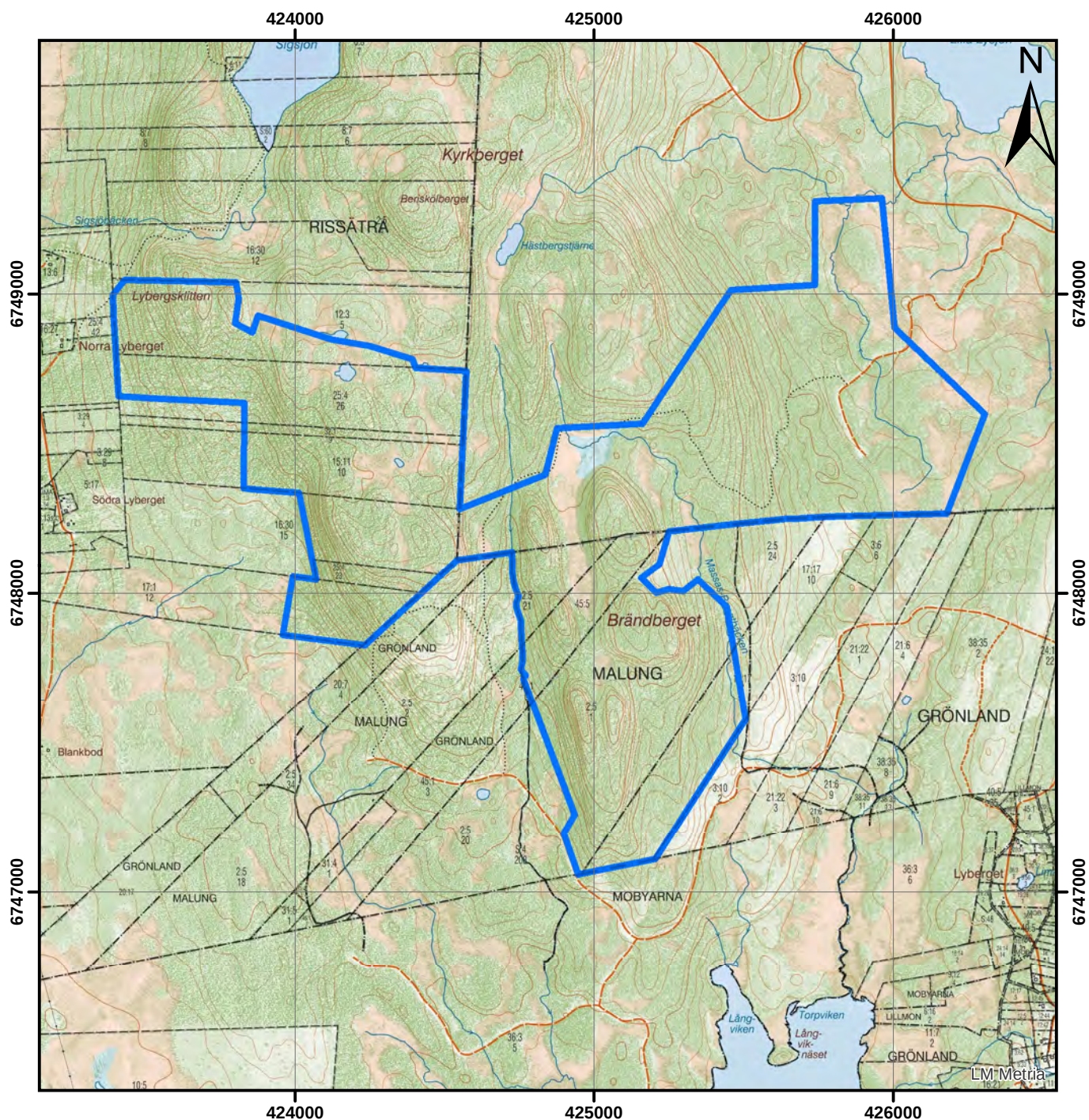
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Beslutskarta
Bilaga 2	Föreskriftskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Överklagningsinformation

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län hanterar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Beslutskarta Brändbergets naturreservat

Översiktskarta

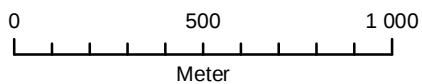
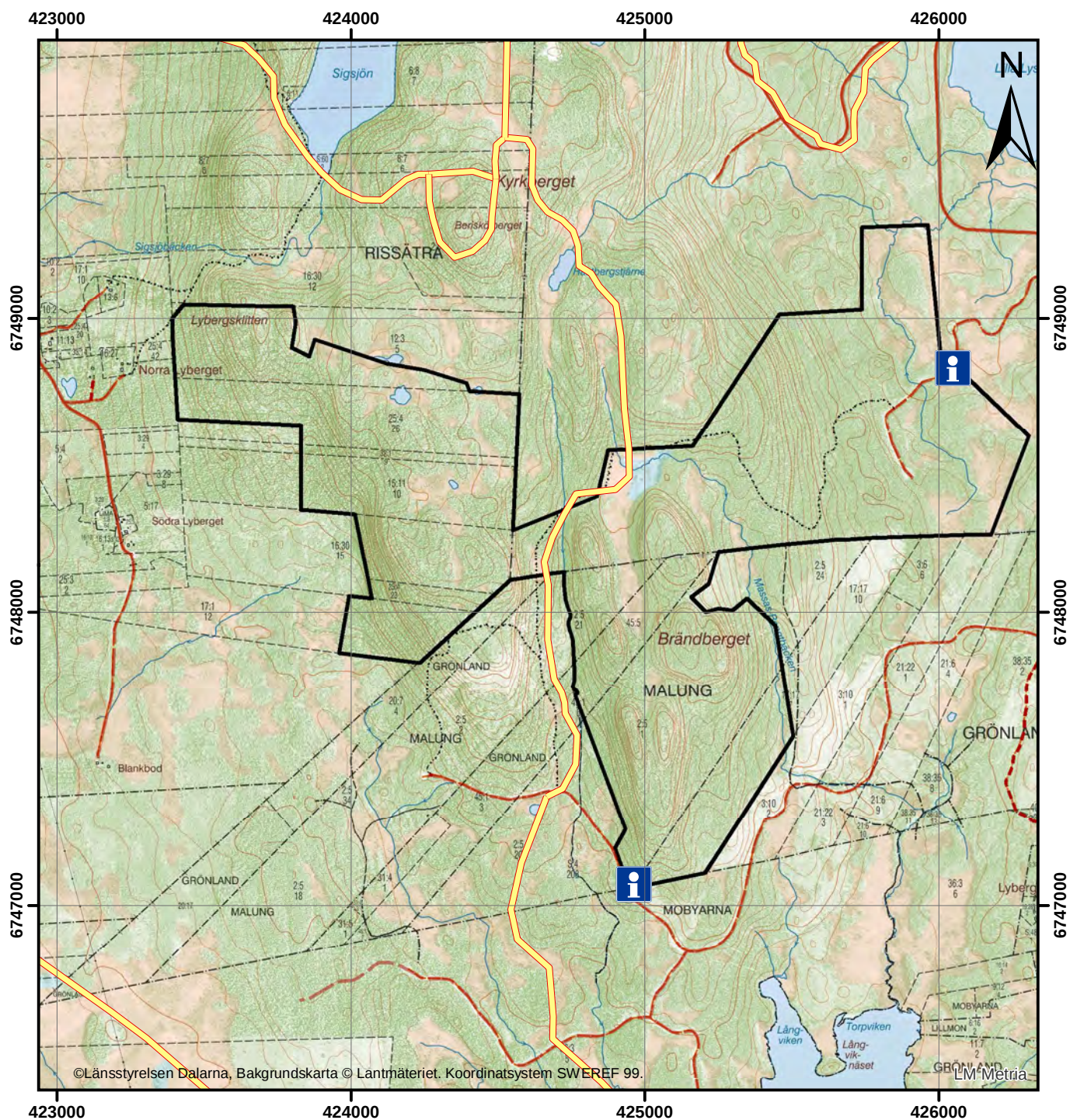
1:20 000

Teckenförklaring

- Reservatsgräns
- Utsträckning av beslutskarta

Föreskriftskarta naturreservatet Brändberget

Teckenförklaring

 Reservatsgräns

 Information

 Skoterled

 Sämre bilväg

 Gångstig

Skala 1:20 000

Skötselplan för naturreservatet Brändberget

Foto: Ville Pokela

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Naturreservatet Brändberget
Kommun	Malung-Sälen
NVR id	2051438
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Markslag: (uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)	
Tallskog	17,2 ha
Granskog	137,9 ha
Barrblandskog	12,2 ha
Barrsumpskog	1,8
Lövblandad barrskog	26 ha
Triviallövskog	4,4 ha
Lövsumpskog	0,5 ha
Ungskog inklusive hyggen	3,6
Impediment	1,9 ha
Våtmark	26,9 ha
Vatten	0,3 ha
Totalt	232,6 ha
Rättigheter	-
Bebyggelser och anläggningar	-
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

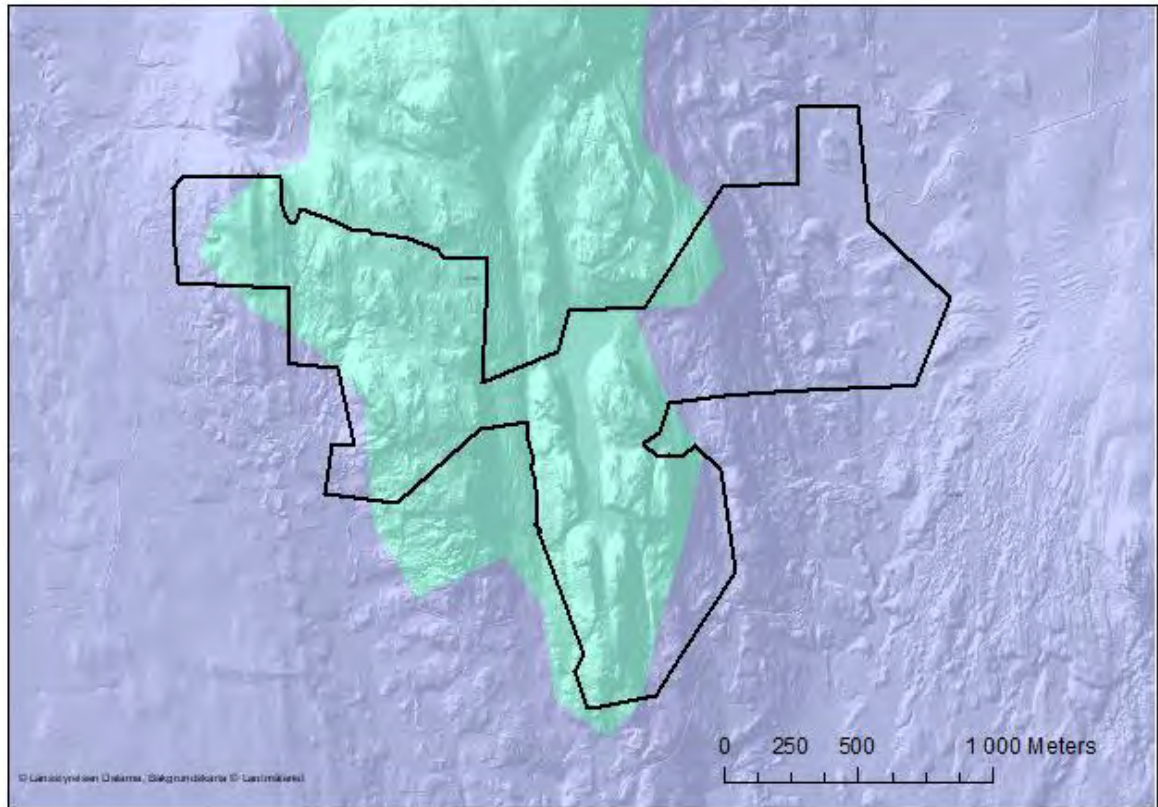
Beskrivning av området

Geovetenskap

Brändbergets naturreservat är beläget mitt mellan samhällena Lima och Öje precis på gränsen mellan Malung-Sälens kommun och Mora kommun. Området ligger på ett av de diabasstråk som genomtränger den omgivande dalasandstensplatån som sträcker sig öst om Malung och norrut (se bild på nästa sida). Bergsformationerna mellan Åvdalsberget via Beriskölberget till Brändberget i söder uppvisar en markant avvikande terrängformation i detta område och utgör en serie av så kallade platåberg som har en hätta av diabas. Brändberget utgörs av ett platåberg på 570-670 meter över havet. Diabasen är här helt dominerande och går ofta i dagen i form av lodytor, hållar och block. Där den finns blir vegetationen ofta örtrik i sluttningarna där det är rörligt markvatten. Den lättvittrade och näringsrika bergarten gör så att boniteten blir hög i jämförelse med omgivande mark som domineras av svårvittrad och näringsfattig sandsten.

Jordarterna i Brändbergets naturreservat utgörs av morän, torv och ställvis kalt berg som saknar jordtäckte.

Den naturgeografiska regionen är Bergkullslätt.

Terrängskuggningsmodell som visar formerna i terrängen. Området med Dalasandsten är lilafärgat och området med diabas är grönfärgat.

Biologi

Brändbergets naturreservat utgör en del av ett väglöst och storslaget vildmarksområde med en mosaik av fattigmyrar mellan skarpt avsatta höjdryggar och bördiga dalgångar och sluttningsskogar. Vissa delar har påverkats av sentida avverkningar, men stora delar med naturskog återstår. Mer eller mindre skarpt avtecknade toppar på olika delar runt om berget framhäver vildmarkskänslan. Skogen består av omväxlande tall och grandominerad barrblandskog. Vissa delar består av översilad granskog och ett par bäckar rinner genom området.

Området har sina högsta värden i de bördiga sluttningarna med gammal granskog som i delar är mer eller mindre urskogsartad. Sådana sluttningsskogar finns i ett antal svackor och surdråg mellan höjder och mer eller mindre skarpt avtecknade toppar på olika delar runt om berget. Skogen är olikåldrig och välskiktad med inslag av grova såväl som klena dimensioner. Här finns även gott om död ved i olika nedbrytningsstadier.

På de högre höjderna där det inte finns rörligt markvatten är granen mer klenvuxen. På bergets högre delar sträcker sig myrar mellan små tjärnar och dessa omges av karg

barrdominerad höglägeskog med inslag av björk, gammeltallar och talltorrakor. Även i övriga delar av området finns inslag av myrmark och längs bäcken i den östra delen finns partier med sumpskog.

Brandspår finns i mer eller mindre omfattning genom hela området. Som en följd av att bränderna upphört har granen vandrat in i många tallbestånd som idag utgörs av barrblandskog. Inslaget av gamla träd varierar i området. Några av de tallar som åldersbestämts var mellan 275 och 350 år.

Fältskiktet i reservatet domineras av olika ristyper med framförallt blåbär men även lingon och ljung. På bördigare marker intill bergbranter, bäckar och översilningsmarker medför det rörliga markvattnet i kombination med diabas att det blir mer örtrikt med exempelvis olika ormbunkar, kransrams och trolldruva. Myrarna domineras av artfattiga fastmattekärr. Myrarna i den östra delen av reservatet ingår i Länsstyrelsens våtmarksinventering och har där fått värdeklass 3.

Flera rödlistade arter samt signalarter är påträffade i området. En lång rad vedlevande tickor är karaktäristiskt för området. Här finns även den starkt hotade laven långt broktagel, som bara påträffats på ett 50-tal platser i Sverige varav majoriteten av förekomsterna finns i Dalarna. De rödlistade arter och signalarter som noterats i området visas i tabellen nedan.

Fågelfaunan är ganska artfattig som en följd av läget över havet. Några av de arter som observerats i omgivningarna är tjäder, mindre hackspett, gråspett, tretåig hackspett och tallbit. I det omgivande landskapet häckar kungsörnen som regelbundet kan observeras jagande i området eller dess närhet.

Värdefulla arter

Svampar

<i>Anthoporia albobrunnea</i>	fläckporing	VU
<i>Asterodon ferruginosus</i>	stjärntagging	NT, S
<i>Cystostereum murrayi</i>	doftskinn	NT, S
<i>Fomitopsis rosea</i>	rosenticka	NT, S
<i>Leptoporus molli</i>	kötticka	NT, S
<i>Odonticum romellii</i>	nordtagging	NT
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT, S
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka	NT, S
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT, S
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka	S
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	VU
<i>Phlebia serialis</i>	kådvaxskinn	NT
<i>Postia lateritia</i>	lateritticka	VU
<i>Pseudographis pinicola</i>	gammelgransskål	NT, S
<i>Sidera lenis</i>	gräddporing	VU
<i>Skeletocutis brevispora</i>	ulltickeporing	VU

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT, S
<i>Bryoria bicolor</i>	broktagel	EN
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	violettgå tagellav	NT, S
<i>Bryoria tenuis</i>	långt brokatagel	EN
<i>Chaenotheca sphaerocephala</i>	skuggnål	VU
<i>Cliostomum leprosum</i>	mjölig dropplav	NT
<i>Hypogymnia bitteri</i>	knottrig blåslav	NT, S
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav	S
<i>Icmadophila ericetorum</i>	vitmosslav	S
<i>Nephroma arcticum</i>	norrlandslav	S
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav	S
<i>Platismatia norvegica</i>	norsk näverlav	VU

Växter

<i>Actaea spicata</i>	trolldruva	S
<i>Goodyera repens</i>	knärot	NT, S, §
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola	S
<i>Neottia cordata</i>	spindelblomster	S, §
<i>Polygonatum verticillatum</i>	kransrams	S

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT, S
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa	S
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	västlig hakmossa	S

Fåglar

<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT
<i>Regulus regulus</i>	kungsfågel	VU

Teckenförklaring

S = signalart enligt Skogsstyrelsen
§ = Arten är fridlyst

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan

CR = Akut hotad
EN = Starkt hotad
VU = Sårbar
NT = Nära hotad
DD = Kunskapsbrist

Kulturhistoria

Kulturhistoriska spår i landskapet runt Brändberget vittnar om att skogen i närområdet i ett historiskt perspektiv nyttjats extensivt både som fäbodskog och för skogsbruk. Fäbodarna Lyberget och Norra och Södra Lyberget ligger t.ex. i nära anslutning till reservatet.

De kulturhistoriska lämningar som finns registrerade inom reservatet utgörs av en grund efter en skogskoja och två ristade torrfuror.

I närområdet till Torsjöåsen, norr om Brändberget, har även enstaka järnframställningsplatser påträffats och öst om Lilla Lysjön finns spår efter en flottningsanläggning som sannolikt upphörde att användas på 1960-talet.

Jakt och övrigt friluftsliv

Trots att området ligger ganska avlägset från närmaste samhälle så är möjligheterna för friluftsliv i området goda. Området nås lättast från vägarna söder och öst om reservatet, men man får räkna med att gå några kilometer då vägarna oftast är bommade. En stig löper genom reservatet mellan vägen i söder och vägen i öst. Även en skoterled korsar reservatet.

Brändbergets naturreservat ingår inom Malung Sälens kommun i Lima Östra viltvårdsområde och Malung Östra viltvårdsområde. Inom Mora kommun saknas viltvårdsområde, marken ägs av Norra Venjans besparingsskog.

Källförteckning

<http://www.artportalen.se> (hämtad i april 2019)

Burgman, Gisela. 2011: Geologisk beskrivning av planerade naturreservat i Gagnef, Malung och Smedjebackens kommuner. Rapport inom ramen av praktikkurs, geovetenskapliga programmet vid Stockholms universitet.

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Rapport 2015:11: Inventering av långt broktagel i Sverige 2006 — 2012.

Länsstyrelsen i Dalarnas läns WebbGIS. Naturvårdsarter i Dalarna. (hämtad i april 2019)

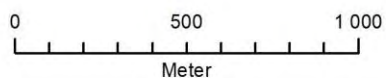
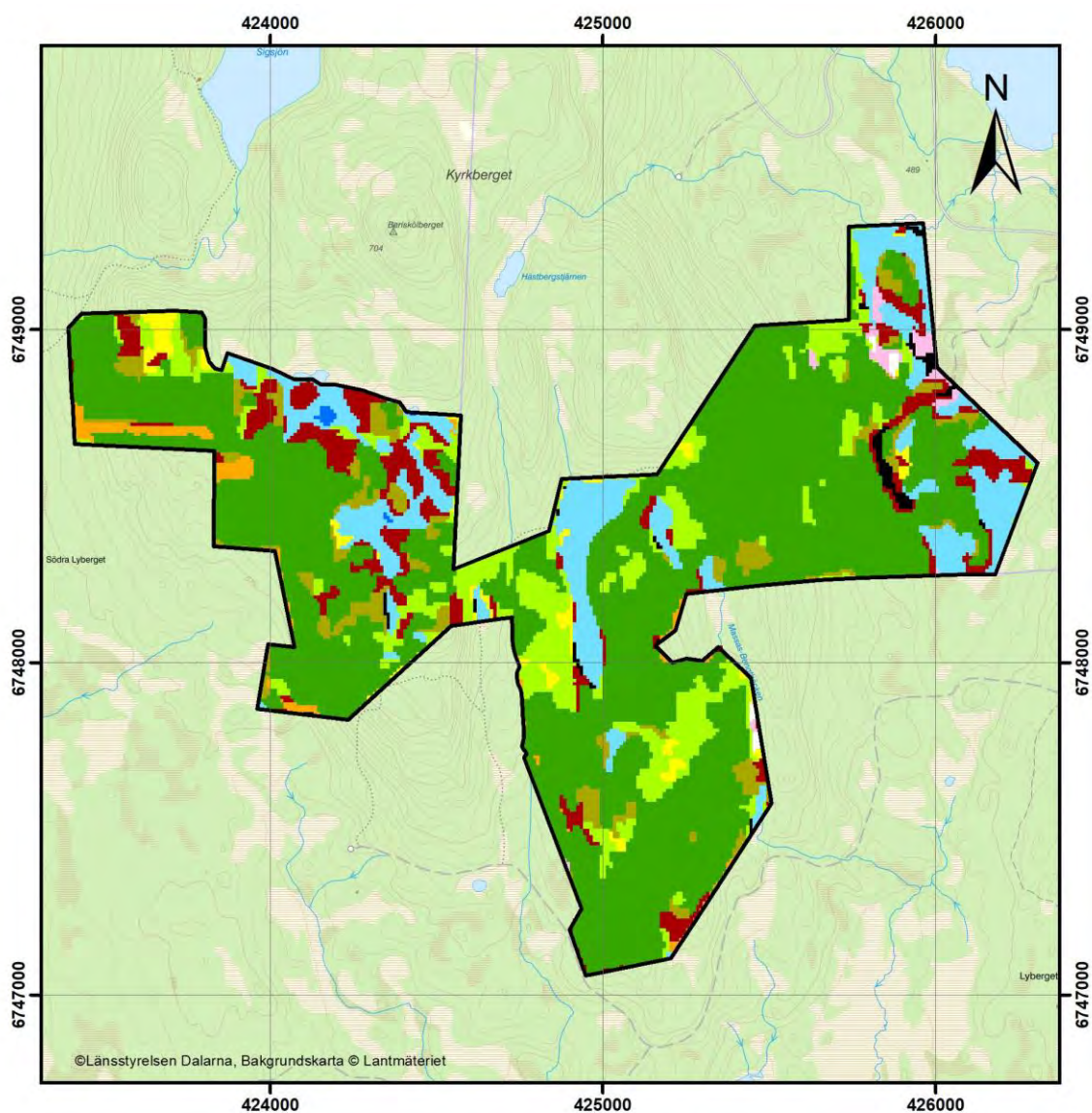
Länsstyrelsen i Dalarnas län, Miljöprövningsdelegationen: Tillstånd enligt 9 kap Miljöbalken till vindkraftverk på Kyrkberget, Mora kommun. 2008-04-01. Dnr: 551-9491-07 Aktilaga:36 Anl. nr:2062-220.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, Miljövårdsenheten 1990:2: Våtmarker i Kopparbergs län.

Mora kommun. 2013-03-11: Vindbruksplan för Mora kommun. Tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Oldhammer, Bengt. Johansson, Pär. 2006: Naturinventering av Kyrkberget inför planerad vindkraftspark.

Oldhammer, Bengt. 2006: Översiktlig inventering av rödlistade arter i komplexet Åvdalsberget – Kyrkberget – Brändberget

*Markslag i Kyrkberget (uppdelning enl.
Naturvårdsverkets rapport nr 5391)*

Teckenförklaring

- Tallskog
- Granskog
- Barrlandskog
- Barrsumpskog
- Lövblandad barrskog
- Triviallövskog
- Lövsumpskog
- Ungskog inklusive hyggen
- Impediment
- Våtmark
- Vatten

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Skog och myr med fri utveckling
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Skog och myr med fri utveckling

Beskrivning

Detta skötselområde omfattar hela reservatet och beskrivs i avsnittet *Beskrivning av området* på sida 2-6 i denna plan.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog av både tall och gran. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Myrarna har en naturlig och opåverkad hydrologi. De präglas av stabila förhållanden i topografi och sammansättning (exempelvis i träd-, busk-, fält- och bottenskiktet). De förändringar som sker är naturliga och går mycket långsamt. Vattendragen har en opåverkad flödesdynamik och påverkas av naturliga vattenfluktuationer. Arter karaktäristiska för naturtyperna ska förekomma rikligt. Arealen äldre skog och myr ska vara minst 228 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling.

Området har tidigare påverkats av bränder men som en följd av att bränderna upphört har granen vandrat in i många tallbestånd som idag utgörs av barrblandskog. Eftersom området är ganska svårtillgängligt och de högsta värdena i området bedöms finnas i de produktiva sluttningsgranskogarna så har naturvårdsbränning i dagsläget inte prioriterats i detta område.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Områdena kan nås från bilväg både från väst, öst och söder men nås lättast via de två sistnämnda. Eftersom vägarna oftast är bommade så får man dock räkna med att gå några kilometer för att nå reservatet. Mellan vägen i öst och vägen i söder kan man följa en stig som löper genom reservatet. Denna syns som en prickad linje i skötselkartan (bilaga 1 till denna plan). Även en skoterled korsar reservatet.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Gränsen för reservatet ska målas upp enligt standard. Informationsskyltar ska sättas upp i anslutning till reservatet. Förslag till ungefärlig placering av informationsskyltar visas på skötselkartan i bilaga 1 till denna skötselplan. Avtal för att iordningställa parkeringsyta och informationsskylt vid Norra Lybergets fäbod väst om reservatet har ingåtts i samband med bildandet av Beriskölbergets naturreservat som ligger strax norr om Brändbergets naturreservat. Denna informationsskylt bör kompletteras med information om Brändberget.

Löpande skötsel

Underhåll av gränser, markeringar och informationsskyltar.

Reservatsförvaltaren ansvarar inte för att underhålla den stig som löper genom reservatet. Underhåll av stigen kan dock vid behov ske av reservatsförvaltaren eller efter medgivande från denne, se undantag till föreskrift A2 i beslutet för Brändbergets naturreservat.

Skoterleden förvaltas av skoterklubbarna.

Jakt

Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten utövas regleras, exempelvis jaktpassens utformning och att man inte får bedriva jakt med fälla med undantag för nyttjande av minkfällor.

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av huruvida syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Förvaltaren ansvarar även för att följa upp övriga genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

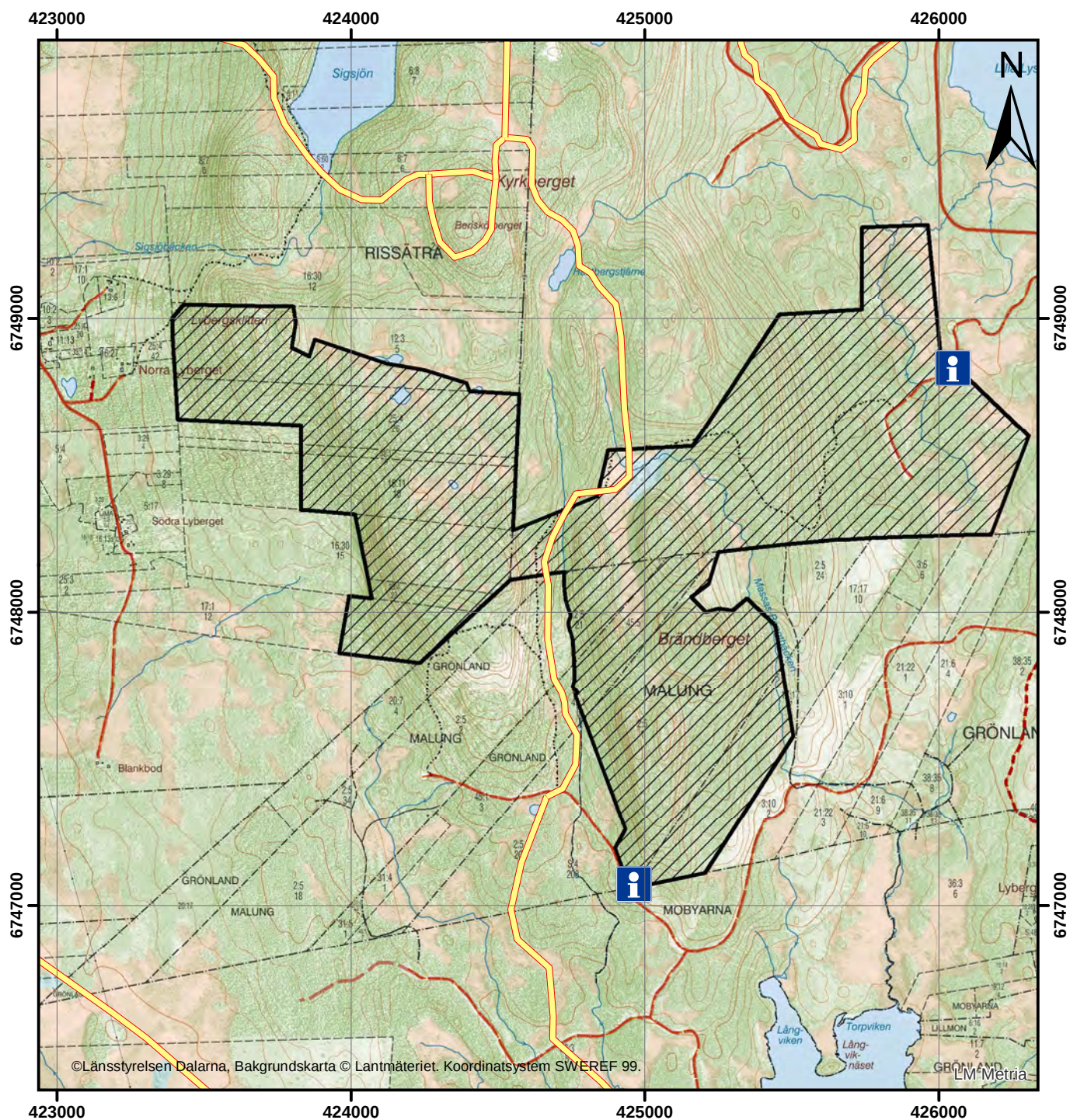
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Webbplats		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

Bilagor

Bilaga 1 Skötselkarta

Skötselkarta naturreservatet Brändberget

Teckenförklaring

- Skötselområde 1 med fri utveckling
- Information
- Skoterled
- Sämre bilväg
- Gångstig

Skala 1:20 000

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarie-nummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till **Miljö- och energidepartementet**.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.